

Regionale opleidingsschool biedt scholen en instituten nieuwe mogelijkheden

In oostelijk West-Friesland wordt sinds september 2006 hard gewerkt aan de ontwikkeling van een regionale opleidingsschool. Bij het project zijn drie lerarenopleidingen en vijf scholen - met in totaal twaalf vestigingen en een bovenschools orthopedagogisch didactisch centrum - betrokken. Door de schaalgrootte van dit project kunnen de instituten onderdelen van de opleiding in de scholen zelf laten plaatsvinden of zelfs overdragen aan de scholen. Deze verschuiving van activiteiten en taken draagt bij aan de verdere ontwikkeling van het opleiden in de school. Voor de instituten betekent het een nog intensievere betrokkenheid bij de onderwijspraktijk. De 'Regionale Opleidingsschool Westfriesland' wordt gerealiseerd in het kader van de door het ministerie van OCW gesubsidieerde 'Dieptepilot voor de opleidingsschool en de academische school'. Bij het project zijn de Educatieve Hogeschool van Amsterdam, het Onderwijscentrum VU en het Instituut voor de Lerarenopleiding van de UvA betrokken.

Verbreiding en verdieping

Het is niet toevallig dat een dergelijk grootschalig project juist in West-Friesland wordt uitgevoerd. Het sluit aan bij het OPLIS-project, dat in 2003 in deze regio van start ging. Hierbij waren verschillende scholen voor voortgezet onderwijs in oostelijk West-Friesland en enkele lerarenopleidingen betrokken. Het doel van het OPLIS-project was de samenwerking tussen instituten en scholen te verbeteren, met name waar het ging om de begeleiding van de studenten tijdens de stages. Het huidige project is in feite een verbreding en verdieping van het OPLIS-project.

De regionale opleidingsschool richt zich niet alleen op de functie van docent maar ook op ondersteunende functies. Bovendien is het aantal scholen dat deelneemt verder uitgebreid. Hierdoor hebben de studenten een zeer ruime keus uit schoolsoorten en onderwijskundige settings.

Bij het OPLIS-project stond de samenwerking tussen scholen en instituten centraal. De regionale opleidingsschool omvat veel meer. Een belangrijke doelstelling is een structurele participatie van studenten en instituten bij de ontwikkelingen binnen de scholen op het gebied van onderwijs, organisatie en personeel. Hiermee zetten de scholen een duidelijke stap in de richting van lerende organisaties. Voor de opleidingsinstituten betekent het dat zij nog directer betrokken zijn bij de onderwijspraktijk. Hierdoor kunnen zij beter inspelen op de wensen en behoeften van het onderwijs bij de ontwikkeling van opleidingen en curricula.

Training werkbegeleiders

De ontwikkeling van de regionale opleidingsschool vindt plaats binnen de huidige praktijk van het opleiden in de school. De betrokken scholen bieden net als voorgaande jaren stageplaatsen aan. Het aantal studenten dat hiervan profiteert, is in vergelijking met voorgaande jaren flink toegenomen. Het afgelopen schooljaar vonden circa 220 studenten een stageplaats op een van de West-Friese scholen. Deze studenten werden volgens de gangbare structuur begeleid, d.w.z. 'op afstand' door de instituutsopleider en de schoolopleider en in de dagelijkse praktijk door hun werkbegeleider. De toename van het aantal stagiaires en de intensivering van het leren in praktijksituaties heeft uiteraard gevolgen voor de opleiding van de werkbegeleiders.

Er zullen op korte termijn niet alleen meer werkgeleiders beschikbaar moeten zijn op alle deelnemende vestigingen, zij zullen ook vertrouwd gemaakt moeten worden met het ontwikkelen van leerwerktaken. De training van werkbegeleiders heeft dan ook een hoge prioriteit binnen de West-Friese dieptepilot. In het projectplan was uitgegaan van het trainen van dertig werkbegeleiders gedurende het schooljaar 2006/2007. Er meldden zich echter ruim zestig docenten aan. Deze ontwikkeling laat zien dat het opleiden in de school een positief effect heeft op de vergroting van de professionele kwaliteiten van het 'zittend' personeel.

Homogenisering van voorwaarden

Bij de 'Regionale Opleidingsschool Westfriesland' is een flink aantal scholen en instituten betrokken. Bovendien zijn er diverse categorieën studenten zoals duale studenten, betaalde en onbetaalde lio-ers, zij-instromers en onderwijsassistenten in opleiding. Het ligt voor de hand dat studenten in de loop van hun studie op meer dan een van deze scholen leerwerktaken zullen uitvoeren. Om te voorkomen dat zij op elke school met andere procedures en voorwaarden worden geconfronteerd, hanteren alle betrokken scholen identieke aanstellingsvoorwaarden.

Maar niet alleen de aanstellingsvoorwaarden zijn op alle scholen gelijk. Binnen de regionale opleidingsschool worden ook afspraken gemaakt over de begeleiding die de studenten geboden wordt. Deze afspraken hebben onder meer betrekking op de formatieve tijd die op alle deelnemende scholen per student beschikbaar gesteld wordt voor schoolopleiders en werkbegeleiders. Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat de intensiteit van de begeleiding per categorie studenten verschilt. Naast de tijd die nodig is voor de begeleiding zelf, bieden alle scholen de begeleiders de gelegenheid om trainingen en cursussen te volgen, zodat zij hun vaardigheden als begeleider kunnen vergroten.

De afspraken die worden gemaakt, hebben ook betrekking op de begeleiding zelf. Zo is vastgelegd dat studenten deel kunnen nemen aan intervisie en individuele begeleidingsgesprekken hebben met hun werkbegeleider. Ook moeten zij in de gelegenheid gesteld worden het proces in de school mee te maken en eraan deel te nemen en opdrachten voor de school uit te voeren. Uitgangspunt bij dit alles is dat studenten zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leerproces.

Herschikking onderwijsprogramma

In de toekomstige opleiding voor functies in het onderwijs wordt naast het werkplekleren (de stage) veel tijd uitgetrokken voor het opleiden in de school. Bepaalde onderdelen van het curriculum worden in de vorm van leerwerktaken geïntegreerd in de onderwijspraktijk. Voor de instituten betekent deze samenwerking met het onderwijsveld een vernieuwende vorm van opleiden, die recht doet aan de kenmerken van competentiegericht opleiden en beoordelen.

Binnen de regionale opleidingsschool wordt de verdeling van het programma over de lerarenopleidingen en de scholen beschreven in een regionaal opleidingsplan. Op basis van dit plan stellen de deelnemende scholen een eigen opleidingsplan op. Hierin leggen zij vast op welke manier de studenten een substantiële bijdrage leveren aan de onderwijsontwikkeling en de leerlingenzorg en hoe zij onderzoeksopdrachten uitvoeren. De taken en onderzoeken moeten een meerwaarde hebben voor zowel de student, de school als de lerarenopleiding. Dit wordt expliciet aangegeven in het opleidingsplan.

Bij dit alles is een belangrijke, coördinerende taak weggelegd voor het opleidingsbureau van de regionale opleidingsschool. Dit bureau inventariseert het aanbod aan leerwerktrajecten en -taken van de kant van de scholen en de specifieke behoefte aan competentiegerichte ontwikkeling bij de studenten. In samenspraak met stagebureaus, instituutopleiders en schoolopleiders brengt het opleidingsbureau een 'match' tot stand tussen student en school en zorgt voor een evenwichtige verdeling van de studenten over de scholen.

Nieuwe mogelijkheden

De ontwikkeling van opleidingsscholen waar het opleiden in de school centraal staat, heeft gevolgen voor de positie van de lerarenopleidingen. Enerzijds neemt hun betrokkenheid bij de opleiding van de aankomende onderwijsprofessional af doordat delen van het programma uitgevoerd worden op de

scholen. De instituutsopleiders blijven echter nauw betrokken bij de activiteiten die hun studenten in het kader van hun leerwerktaak uitvoeren en houden de eindverantwoordelijkheid voor de beoordeling. Anderzijds krijgen de instituten door deze nieuwe structuur de mogelijkheid om binnen de scholen de medewerkers te ondersteunen bij de vormgeving van het primaire proces en bij hun eigen professionele ontwikkeling. Dit vergroot de betrokkenheid van de beroepsgroep bij de eigen beroepsopleiding. Voor de scholen biedt de regionale opleidingsschool volop mogelijkheden om de onderwijsontwikkeling en het daarop gerichte personeelsbeleid te versterken.

De ontwikkeling van de regionale opleidingsschool vindt plaats binnen een nieuw en inspirerend partnerschap tussen scholen en lerarenopleidingen. Een boeiende ontwikkeling!

Fons Morsch

projectmanager dieptepilot 'Regionale Opleidingsschool Westfriesland'

Regionale Opleidingsschool Westfriesland

Projectbureau:

Dampten 14

1624 NR Hoorn

tel. 0229 – 20 60 91

e-mail: info@rowf.nl

www.rowf.nl